Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
YVESE BOTA
přednesené dne 25. února 2016 [1]

Věc C-159/15

Franz Lesar
proti
Beim Vorstand der Telekom Austria AG eingerichtetes Personalamt

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Verwaltungsgerichtshof (správní soud, Rakousko)]

„Řízení o předběžné otázce — Sociální politika — Směrnice 2000/78/ES — Rovné zacházení v zaměstnání a povolání — Článek 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a) — Článek 6 odst. 2 — Určení důchodových nároků bývalých úředníků — Doba učňovského vzdělávání nebo doba zaměstnání na základě pracovní smlouvy, za které musely být odváděny příspěvky na povinné důchodové pojištění — Započtení — Vyloučení takových dob, kterých bylo dosaženo před dovršením věku 18 let“

1. Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a), jakož i čl. 6 odst. 1 směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání [2].

2. Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi F. Lesarem a Beim Vorstand der Telekom Austria AG eingerichtetes Personalamt (personální oddělení ředitelství podniku Telekom Austria AG, dále jen „personální oddělení“) ve věci odmítnutí posledně jmenovaným započíst pro účely výpočtu jeho důchodových nároků dobu učňovského vzdělávání a dobu odpracovanou před přijetím F. Lesara do služebního poměru, kterých dosáhl před dovršením věku 18 let.

3. V tomto stanovisku navrhuji, aby Soudní dvůr zkoumal vnitrostátní právní úpravu dotčenou v původním řízení s ohledem na čl. 6 odst. 2 směrnice 2000/78, a nikoli s ohledem na čl. 6 odst. 1 této směrnice. Na konci analýzy dospěji k závěru, že čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a), jakož i čl. 6 odst. 2 uvedené směrnice musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení, která vylučuje započtení doby učňovského vzdělávání a odpracované doby, kterých úředník dosáhl před 18. rokem věku, pro účely přiznání nároku na důchod a výpočtu částky starobního důchodu, jelikož cílem této právní úpravy je zajistit v důchodovém systému úředníků jednotné stanovení věkové hranice pro přijetí do tohoto systému a pro nárok na starobní důchod vyplácený v rámci uvedeného systému.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — Úř. věst. L 303, s. 16.

I – **Právní rámec**

A – *Směrnice 2000/78*

4. Účelem směrnice 2000/78 je podle jejího článku 1 „stanovit obecný rámec pro boj s diskriminací na základě náboženského vyznání či víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace v zaměstnání a povolání, s cílem zavést v členských státech zásadu rovného zacházení“.

5. Článek 2 této směrnice stanoví:

„1. Pro účely této směrnice se ‚zásadou rovného zacházení‘ rozumí neexistence jakékoli přímé nebo nepřímé diskriminace na jakémkoli základě uvedeném v článku 1.

2. Pro účely odstavce 1 se:

a) ‚přímou diskriminací‘ rozumí, pokud se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci na základě jednoho z důvodů uvedených v článku 1;

[...]“

6. Článek 6 uvedené směrnice zní takto:

„1. Bez ohledu na čl. 2 odst. 2 mohou členské státy stanovit, že rozdíly v zacházení na základě věku nepředstavují diskriminaci, jestliže jsou v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy objektivně a rozumně odůvodněny legitimními cíli, zejména legitimními cíli politiky zaměstnanosti, trhu práce a odborného vzdělávání, a jestliže prostředky k dosažení uvedených cílů jsou přiměřené a nezbytné.

Tyto rozdíly v zacházení mohou zahrnovat zejména:

a) stanovení zvláštních podmínek pro přístup k zaměstnání a odbornému vzdělávání, pro zaměstnání a povolání včetně podmínek propuštění a odměňování, a to pro mladé pracovníky, starší osoby a osoby s pečovatelskými povinnostmi za účelem podpory jejich pracovního začlenění nebo zajištění jejich ochrany;

b) stanovení minimálních podmínek věku, odborné praxe nebo roky služby pro přístup k zaměstnání nebo k určitým výhodám spojeným se zaměstnáním;

[...]

2. Bez ohledu na čl. 2 odst. 2 mohou členské státy stanovit, že v systémech sociálního zabezpečení v zaměstnání nepředstavuje stanovení věkových hranic pro přijetí nebo pro nárok na dávky v důchodu nebo invaliditě, včetně stanovení různých věkových hranic pro zaměstnance nebo skupiny či kategorie zaměstnanců v těchto systémech, a používání věkových kritérií při pojistně matematických výpočtech v souvislosti s těmito systémy diskriminaci na základě věku, pokud nepovede k diskriminaci na základě pohlaví.“

B – *Rakouské právo*

7. Ustanovení § 53 a § 54 spolkového zákona o důchodových nárocích spolkových úředníků, jejich pozůstalých a členů jejich rodiny (zákon o důchodech z roku 1965) [Bundesgesetz über die Pensionsansprüche der Bundesbeamten, ihrer Hinterbliebenen und Angehörigen (Pensionsgesetz 1965)] ze dne 18. listopadu 1965 [3], ve znění účinném v době rozhodné z hlediska skutkových okolností sporu projednávaného v původním řízení znějí takto:

„Doby předcházející nástupu do služby zohledňované při výpočtu důchodových bodů

§ 53

(1) Náhradní doby jsou ty, jejichž výčet je uveden v odstavcích 2 až 4, pokud předcházejí datu, od něhož začíná běžet doba ve spolkové službě, které mohou být zohledněny pro účely důchodu. Tyto doby se zohledňují jejich započtením.

(2) Započítávají se následující doby:

a) doba ve služebním, vzdělávacím nebo jiném pracovním poměru u tuzemského veřejnoprávního zaměstnavatele,

[...]

h) délka ukončeného cyklu studia absolvovaného na [...] střední průmyslové nebo odborné škole, vyšší průmyslové nebo odborné škole, akademii nebo obdobné vzdělávací instituci, pokud nebyla překročena minimální délka školní docházky,

[...]

k) doba dosažená v rámci vztahu souvisejícího s odborným vzděláváním, pokud toto vzdělávání představuje podmínku pro přijetí úředníka, nebo pokud bylo absolvováno u tuzemského veřejnoprávního zaměstnavatele,

l) doba zaměstnání, jež je základem pro povinnost odvádění příspěvků na důchodové pojištění ve smyslu ustanovení [obecného zákona o sociálním zabezpečení (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz) ze dne 9. září 1955 [4]] použitelných k 31. prosinci 2004,

[...]

3 — BGBl. 340/1965, dále jen „PG 1965“.

4 — BGBl. 189/1955, dále jen „ASVG“.

Vyloučení započtení a vzdání se nároků

§ 54

[...]

(2) Nezohledňují se následující náhradní doby:

a) doby, kterých úředník dosáhl před dovršením věku 18 let; toto omezení se nevztahuje na doby, které se musí započítat v souladu s § 53 odst. 2 písm. a), d), k) a l), pokud musí být za tyto doby podle práva sociálního zabezpečení vyplacena částka tzv. převodu;

[...]

(5) Odstavec 2 písm. a) druhá věta se vztahuje pouze na úředníky, na které se nevztahuje § 88 odst. 1 [...]“

8. Ustanovení § 88 odst. 1 PG 1965, ve znění účinném v době rozhodné z hlediska skutkových okolností sporu v původním řízení, se týká úředníků, kteří byli přijati do služebního poměru rakouského místního územně správního celku před 1. květnem 1995 a mezi dnem přijetí do služebního poměru a dnem ukončení služebního poměru nepřetržitě vykonávali službu u rakouského místního územně správního celku.

II – **Spor v původním řízení a předběžná otázka**

9. Franz Lesar se narodil dne 3. června 1949. Ve věku mezi 14. a 18. rokem (od 9. září 1963 do 8. března 1967) pracoval na základě učňovské smlouvy u spolkové správy pošt a telegrafů (Post- und Telegraphenverwaltung des Bundes). Od 9. března 1967 byl u uvedené správy zaměstnán v postavení smluvního zaměstnance. Souběžně se zaměstnáním pokračoval ve studiu od 14. září 1967 do 17. února 1972 na spolkové střední škole pro zaměstnané. Dne 1. července 1972 byl zaměstnán spolkovým státem (Bund) v postavení smluvního zaměstnance ve veřejnoprávním služebním poměru.

10. Před přijetím do služby v postavení úředníka odváděl F. Lesar příspěvky na důchodové zabezpečení důchodové pojišťovně zaměstnanců (Pensionsversicherungsanstalt der Angestellten, dále jen „pojišťovna“) po celou dobu své učňovské smlouvy a svého pracovního poměru, a to jak před, tak po dovršení věku 18 let.

11. Rozhodnutím Štýrského poštovního a telegrafního ředitelství (Post- und Telegraphendirektion für Steiermark) ze dne 23. srpna 1973 byla F. Lesarovi nepodmíněně uznána doba pěti let a patnácti dnů, kterých dosáhl mezi dnem dovršení věku 18 let a dnem začátku jeho veřejnoprávního služebního poměru, jako doba předcházející jeho přijetí do služebního poměru, která se musí započítat pro účely výpočtu důchodových nároků. Tyto doby jsou následující:

— od 3. června 1967 do 13. září 1967 činnost v postavení smluvního zaměstnance,

— od 14. září 1967 do 17. února 1972 studium na spolkové střední škole pro zaměstnané a

— od 1. března 1972 do 30. června 1972 činnost v postavení smluvního zaměstnance.

12. Rozhodnutím ze dne 22. května 1974 rozhodla pojišťovna přiznat a vyplatit spolkovému státu částku nazývanou „převod“ za náhradní doby činnosti jako smluvní zaměstnanec, kterých F. Lesar dosáhl po dovršení věku 18 let. Tato částka převodu činila 4 785 rakouských šilinků (ATS).

13. Rozhodnutími ze dne 28. března 1974 a 22. května 1974 byla F. Lesarovi přiznána částka ve výši 33 160,05 ATS z titulu vrácení zejména příspěvků na důchodové zabezpečení, které odvedl za dobu svého pracovního vztahu na základě učňovské smlouvy a dobu svého pracovního poměru v postavení smluvního zaměstnance, kterých dosáhl před dovršením věku 18 let.

14. Franz Lesar byl penzionován dnem následujícím po 31. srpnu 2004. V tomto kontextu personální oddělení určilo částku jeho důchodu, přičemž započítalo předcházející doby uznané rozhodnutím ze dne 23. srpna 1973.

15. V srpnu 2011 podal F. Lesar žádost o uznání doby učňovského vzdělávání a doby zaměstnání, kterých dosáhl před dovršením věku 18 let, jakožto dodatečných náhradních dob. Personální oddělení tuto žádost zamítlo rozhodnutím ze dne 23. srpna 2012. Franz Lesar tak podal proti tomuto rozhodnutí stížnost k Verfassungsgerichtshof (ústavní soud). Tento soud se však prohlásil za nepříslušný pro rozhodování o této stížnosti. Franz Lesar se tedy obrátil se stejným návrhovým žádáním na předkládající soud.

16. Podle předkládajícího soudu by zamítnutí žádosti nebylo odůvodněné, kdyby se v návaznosti na vstup směrnice 2000/78 v platnost právní změnila situace. Předkládající soud má za to, že v projednávaném případě představuje odmítnutí započíst dobu učňovského vzdělávání a dobu zaměstnání, kterých bylo dosaženo před dovršením věku 18 let, jako doby předcházející přijetí do služebního poměru rozdílné zacházení na základě věku, avšak klade si otázku, zda může být toto rozdílné zacházení přesto odůvodněno.

17. Za těchto podmínek se Verwaltungsgerichtshof (správní soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a), jakož i čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 vykládány v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení, podle níž se doby učňovského vzdělávání a odpracované doby dosažené smluvním zaměstnancem ve službě spolkového státu před jeho přijetím do veřejné služby v tomto postavení, za které musely být odváděny příspěvky na povinné důchodové pojištění,

a) započítávají pro účely výpočtu důchodových nároků úředníka, pokud jich dotyčná osoba dosáhla po dovršení věku 18 let, přičemž v tomto případě pojišťovna vyplatí spolkovému státu podle práva sociálního zabezpečení částku nazývanou ‚převod' za započtení těchto dob, avšak naproti tomu

b) se nezapočítávají pro účely výpočtu důchodových nároků úředníka, pokud jich dotyčná osoba dosáhla před dovršením věku 18 let, přičemž v tomto případě pojišťovna nemá povinnost vyplatit spolkovému státu částku převodu a vrací pojištěnci příspěvky, které odvedl, obzvláště uvážíme-li, že v případě dodatečného započtení těchto dob podle pravidel unijního práva může pojišťovna od úředníka požadovat zpětné vrácení vrácených příspěvků a může jí rovněž dodatečně vzniknout povinnost vyplatit spolkovému státu částku převodu?"

III – **Analýza**

18. Ve věci, v níž byl vydán rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20), byla Soudnímu dvoru položena otázka, zda čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a), jakož i čl. 6 odst. 1 a 2 směrnice 2000/78 musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která vylučuje zohlednění dob školní docházky dosažených úředníkem před dovršením věku 18 let pro účely přiznání nároku na důchod a pro výpočet výše starobního důchodu, třebaže tyto doby jsou zohledňovány v případě, že jich bylo dosaženo až po dovršení tohoto věku.

19. Soudní dvůr zaprvé učinil závěr, že čl. 54 odst. 2 písm. a) PG 1965 tím, že vylučuje možnost, aby byly některým úředníkům započítávány doby školní docházky dosažené před dovršením věku 18 let pro účely výpočtu takovéhoto starobního důchodu, ovlivňuje podmínky odměňování úředníků ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. c) směrnice 2000/78. Tato směrnice se proto použije na situaci, jako je situace, o kterou se jedná v této věci.

20. V této souvislosti Soudní dvůr připomněl, že rozsah působnosti směrnice 2000/78 musí být chápán s ohledem na její čl. 3 odst. 1 písm. c) a odst. 3 vykládaný ve spojení s bodem 13 odůvodnění této směrnice tak, že do něj nespadají systémy sociálního zabezpečení a sociální ochrany, jejichž dávky nejsou považovány za odměnu ve smyslu přikládaném tomuto výrazu pro účely použití čl. 157 odst. 2 SFEU[5]. Soudní dvůr rovněž připomněl, že pojem „odměna“ ve smyslu čl. 157 odst. 2 SFEU zahrnuje všechny odměny v hotovosti, nebo v naturáliích, současné, nebo budoucí, jestliže je zaměstnavatel zaměstnanci vyplácí, byť i nepřímo, v souvislosti s jeho zaměstnáním[6].

21. V uvedené věci se přitom jednalo o nezohlednění dob školní docházky, kterých G. Felber dosáhl před dovršením věku 18 let a před nástupem do služby spolkového státu, za účelem výpočtu důchodových bodů. Bylo určeno, že výše starobního důchodu závisí na době výkonu služby a náhradních dobách, jakož i na výši platu pobíraného úředníkem a že starobní důchod představuje budoucí hotovostní platbu vyplácenou zaměstnavatelem svým zaměstnancům v přímé návaznosti na pracovní poměr těchto zaměstnanců. Tento důchod je totiž ve vnitrostátním právním řádu považován za odměnu vyplácenou v rámci služebního poměru, jenž pokračuje i poté, co je úředníkovi přiznán nárok na důchodové dávky. Uvedený důchod z tohoto titulu představuje odměnu ve smyslu čl. 157 odst. 2 SFEU[7].

22. Soudní dvůr zadruhé učinil závěr, že dotčená vnitrostátní právní úprava zavádí rozdílné zacházení, které je přímo závislé na kritériu věku ve smyslu čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a) směrnice 2000/78[8].

23. Soudní dvůr zatřetí zkoumal, zda lze tento rozdíl v zacházení nicméně odůvodnit s ohledem na čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78.

24. Soudní dvůr nejprve poukázal na to, že zohlednění dob předcházejících nástupu úředníka do služby, kterých tento úředník dosáhl mimo služební poměr, představuje výjimku, která byla zavedena proto, aby nedocházelo v souvislosti se získáním nároku na důchod ke znevýhodňování úředníků, kteří ukončili vyšší odbornou přípravu před nástupem do spolkové veřejné služby, ve srovnání s úředníky, jejichž přijetí do zaměstnání nepodléhá žádné podmínce zvláštní odborné přípravy, a kteří v důsledku toho mohli do spolkové veřejné služby nastoupit již od osmnáctého roku věku. To znamená, že pravidla týkající se důchodového systému úředníků jsou formulována tak, aby celková délka odpracované doby, jež se zohledňuje při výpočtu výše starobního důchodu, mohla být počítána od dovršení minimálního věku požadovaného pro nástup do státní služby. Cílem dotčené vnitrostátní právní úpravy je sjednotit datum zahájení odvodu příspěvků do důchodového systému a v návaznosti na to zachovat věkovou hranici pro odchod do důchodu. V této souvislosti by vyloučení započítávání dob odborné přípravy dosažených před dovršením věku osmnácti let bylo možné zdůvodnit skutečností, že dotčená osoba během těchto dob v zásadě nevykonává žádnou výdělečnou činnost, jež by byla spojena s odvodem příspěvků do důchodového systému[9].

5 — Rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 20 a citovaná judikatura).
6 — Rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 21 a citovaná judikatura).
7 — Rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 23).
8 — Rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, body 25 až 27).
9 — Rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 31).

25. Soudní dvůr dospěl k závěru, že pokud naplňování takového cíle umožňuje zajistit dodržování zásady rovného zacházení pro všechny osoby daného sektoru a ve vztahu k základnímu prvku jejich pracovního poměru, kterým je okamžik odchodu do důchodu, tento cíl představuje legitimní cíl politiky zaměstnanosti [10].

26. Soudní dvůr poté ověřil, jak vyžaduje čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78, zda prostředky k dosažení uvedeného cíle jsou přiměřené a nezbytné.

27. Pokud se jedná o přiměřenost čl. 54 odst. 2 písm. a) PG 1965, Soudní dvůr poznamenal, že minimální věk stanovený pro přijetí do zaměstnání ve veřejné službě činí 18 let, a tudíž se může úředník do důchodového systému zapojit a odvádět do něj příspěvky teprve od dovršení uvedeného věku [11]. Z toho důvodu lze podle Soudního dvora vyloučením započtení dob odborné přípravy ve smyslu tohoto ustanovení dosažených před dovršením věku 18 let dosáhnout legitimního cíle spočívajícího v přijetí takové politiky zaměstnávání, která všem osobám zapojeným do důchodového systému úředníků umožňuje, aby začaly odvádět příspěvky v témže věku a získaly nárok na pobírání plného důchodu, čímž se zajistí rovnost zacházení s úředníky [12].

28. Co se dále týče otázky, zda dotčená vnitrostátní právní úprava nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné k dosažení sledovaného cíle, Soudní dvůr poukázal na to, že žádost, která je předmětem sporu, nesměřuje k zohlednění dob zaměstnání, jak tomu bylo ve věci, v níž byl vydán rozsudek Hütter (C-88/08, EU:C:2009:381), nýbrž výlučně dob odborné přípravy na střední nebo vyšší průmyslové či odborné škole [13].

29. V této souvislosti Soudní dvůr učinil závěr, že dotčená vnitrostátní právní úprava je konzistentní s odůvodněním uvedeným předkládajícím soudem, a sice že doby, kdy dotčená osoba neodvádí příspěvky do důchodového systému, mají být vyloučeny z výpočtu starobního důchodu [14]. Soudní dvůr na základě toho dospěl k závěru, že takové opatření, jako je to, jež je upraveno v čl. 54 odst. 2 písm. a) PG 1965, je vhodné k dosažení dotčených cílů a nepřekračuje rámec toho, co je k jejich dosažení nezbytné [15].

30. V rámci projednávané věci formuloval předkládající soud svou otázku tak, aby mu Soudní dvůr v podstatě upřesnil, zda tento závěr může být aplikován na doby učňovského vzdělávání a odpracované doby, kterých dosáhl smluvní zaměstnanec, který byl ve službě spolkového státu před dovršením věku 18 let. Jinými slovy, předkládající soud se táže, zda čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a), jakož i čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78 brání či nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle níž se doba učňovského vzdělávání a odpracovaná doba, kterých dosáhl smluvní zaměstnanec ve službě spolkového státu, nezapočítávají pro účely výpočtu úředníkových důchodových nároků, pokud jich dotyčná osoba dosáhla před dovršením věku 18 let.

31. Bez dalšího poukazuji na to, že ač byl Soudní dvůr tázán ve věci Felber (C-529/13, EU:C:2015:20) na existenci odůvodnění z pohledu odstavce 1 nebo odstavce 2 článku 6 směrnice 2000/78, v rozsudku v uvedené věci se rozhodl omezit přezkum pouze s ohledem na odstavec 1 tohoto článku. To zajisté vysvětluje, proč předkládající soud v otázce, kterou formuloval v rámci projednávané věci, nezmínil odstavec 2 uvedeného článku.

32. Proto je podle mého názoru třeba projednávanou věc zkoumat s ohledem na čl. 6 odst. 2 směrnice 2000/78.

10 — Rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 32).
11 — Rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 34).
12 — Rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 35).
13 — Rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 36).
14 — Rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 37).
15 — Rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 39).

33. V této souvislosti připomínám, že i když předkládající soud omezil svou otázku na výklad čl. 6 odst. 1 této směrnice, nebrání taková skutečnost Soudnímu dvoru, aby vnitrostátnímu soudu poskytl všechny prvky výkladu unijního práva, které mohou být užitečné pro rozhodnutí ve věci, která mu byla předložena, bez ohledu na to, zda je tento soud ve své otázce zmínil [16].

34. Poukazuji rovněž na to, že rakouská vláda měla v písemném vyjádření za to, že rozdílné zacházení dotčené v původním řízení je odůvodněno nejen podle čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78, nýbrž i podle čl. 6 odst. 2 této směrnice. Soudní dvůr ostatně vyzval všechny účastníky řízení, aby na jednání zaujali stanovisko k výkladu a použitelnosti čl. 6 odst. 2 této směrnice v projednávaném případě.

35. Podle mého názoru není vhodné zkoumat vnitrostátní právní úpravu dotčenou v původním řízení přednostně z hlediska čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78, jelikož cíl, který sleduje tato právní úprava, je naprosto stejný jako cíl, jenž čl. 6 odst. 2 této směrnice dovoluje členským státům sledovat, a sice stanovit v systémech sociálního zabezpečení v zaměstnání věkové hranice pro přijetí nebo pro nárok na dávky v důchodu nebo invaliditě.

36. Právě na tento cíl přitom odkazuje Soudní dvůr v rozsudku Felber (C-529/13, EU:C:2015:20), když učinil závěr, že vnitrostátní právní úprava může dosáhnout legitimního cíle spočívajícího v přijetí politiky zaměstnávání takové povahy, že všem osobám zapojeným do důchodového systému úředníků umožňuje, aby začaly odvádět příspěvky v témže věku a získaly nárok na pobírání plného důchodu, čímž se zajistí rovnost zacházení s úředníky [17].

37. Jak rakouská vláda prokázala, vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení vylučuje započtení doby učňovského vzdělávání nebo doby odpracované před 18. rokem věku s cílem sjednotit datum zahájení odvodu příspěvků do důchodového systému úředníků a v návaznosti na to zachovat věkovou hranici pro odchod do důchodu. Taková právní úprava je tudíž výrazem svobody, kterou disponují členské státy na základě čl. 6 odst. 2 směrnice 2000/78, stanovit v systémech sociálního zabezpečení v zaměstnání věkovou hranici pro přijetí do důchodového systému úředníků nebo pro nárok na dávky v důchodu, jež jsou vypláceny v rámci tohoto systému. Kromě toho znění tohoto ustanovení umožňuje členským státům nejen stanovit různé věkové hranice pro pracovníky nebo skupiny či kategorie pracovníků, nýbrž i přijmout opatření, která v rámci systému sociálního zabezpečení v zaměstnání zajistí jednotnou věkovou hranici pro přijetí nebo pro nárok na dávky v důchodu či invaliditě.

38. V rozsudcích ve věcech HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590) a Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603) Soudní dvůr rozhodl, že jelikož čl. 6 odst. 2 směrnice 2000/78 umožňuje členským státům stanovit výjimku ze zásady zákazu diskriminace na základě věku, musí být toto ustanovení vykládáno restriktivně [18].

39. Podle Soudního dvora by výklad čl. 6 odst. 2 směrnice 2000/78, podle kterého se toto ustanovení použije na všechny druhy systémů sociálního zabezpečení v zaměstnání, vedl k rozšíření působnosti tohoto článku, což by bylo v rozporu s restriktivním výkladem, který se má na uvedené ustanovení použít [19].

16 — Viz zejména rozsudek HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, bod 56 a citovaná judikatura).

17 — Rozsudek Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, bod 35).

18 — Rozsudky HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, bod 46) a Dansk Jurist- og ØkonomforBund (C-546/11, EU:C:2013:603, bod 41).

19 — Rozsudky HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, bod 47) a Dansk Jurist- og ØkonomforBund (C-546/11, EU:C:2013:603, bod 42).

40. Z toho vyplývá, že se čl. 6 odst. 2 směrnice 2000/78 použije jen na systémy sociálního zabezpečení v zaměstnání, které kryjí rizika stáří a invalidity [20]. Mimoto do působnosti tohoto ustanovení nemohou spadat všechny prvky, kterými se vyznačuje systém sociálního zabezpečení v zaměstnání kryjící taková rizika, ale jen ty prvky, které jsou v něm výslovně uvedeny [21].

41. Za účelem ověření, zda vnitrostátní opatření spadá pod výjimku stanovenou v čl. 6 odst. 2 směrnice 2000/78, je tedy třeba zaprvé ověřit, zda toto opatření patří do rámce systému sociálního zabezpečení v zaměstnání, který kryje riziko stáří nebo invalidity, a zadruhé, zda je některým z případů uvedených v tomto ustanovení, a sice „stanovení věkových hranic pro přijetí nebo pro nárok na dávky v důchodu nebo invaliditě“, včetně „používání věkových kritérií při pojistně matematických výpočtech“.

42. Podobně jako rakouská vláda jsem toho názoru, že podmínky použití čl. 6 odst. 2 směrnice 2000/78 jsou v projednávaném případě splněny.

43. Jedná se totiž o vnitrostátní právní úpravu použitelnou na systém sociálního zabezpečení v zaměstnání, jejímž cílem je jednotné stanovení věkových hranic pro přijetí do důchodového systému úředníků a pro nárok na dávky v důchodu.

44. I když směrnice 2000/78 nedefinuje, co je třeba rozumět „systémy sociálního zabezpečení v zaměstnání“, definici tohoto pojmu naproti tomu obsahuje čl. 2 odst. 1 písm. f) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání [22]. Z tohoto ustanovení vyplývá, že systémy sociálního zabezpečení v zaměstnání jsou „systémy, na které se nevztahuje směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení[[23]] a jejichž účelem je poskytnout pracovníkům, jak zaměstnancům, tak osobám samostatně výdělečně činným, v rámci podniku nebo skupiny podniků, v oblasti hospodářské činnosti, z oboru jednoho povolání nebo skupiny povolání, dávky určené jako doplněk k dávkám poskytovaným zákonnými systémy sociálního zabezpečení nebo jako jejich náhrada, nezávisle na tom, zda je členství v těchto systémech povinné nebo dobrovolné“.

45. Jak přitom správně uvádí rakouská vláda, důchodový systém úředníků je systém, který poskytuje příslušníkům určitého profesního odvětví dávky, které mají nahrazovat dávky poskytované systémem všeobecného důchodového pojištění ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. f) směrnice 2006/54. V tomto smyslu jsou spolkoví úředníci v souladu s čl. 5 odst. 1 bodem 3 písm. a) ASVG vyloučeni ze systému důchodového pojištění zavedeného ASVG z důvodu jejich zaměstnání ve spolkové veřejné službě, neboť jejich pracovněprávní vztah jim zakládá nárok na dávky v důchodu, které jsou rovnocenné s dávkami, které stanoví systém důchodového pojištění.

46. Mimoto je třeba zmínit čl. 7 odst. 2 směrnice 2006/54, který kodifikuje judikaturu Soudního dvora [24], přičemž staví na roveň „důchodové systémy pro zvláštní kategorii pracovníků, jako je kategorie státních zaměstnanců, pokud dávky, které mají být v rámci systému vypláceny, jsou vypláceny na základě zaměstnaneckého poměru s veřejným zaměstnavatelem“, se systémy sociálního zabezpečení v zaměstnání, přičemž skutečnost, že takový systém tvoří součást zákonného všeobecného systému, je v tomto ohledu nerozhodná.

47. Z výše uvedeného vyplývá, že důchodový systém úředníků dotčený v původním řízení musí být tedy obdobně postaven na roveň systému sociálního zabezpečení v zaměstnání ve smyslu směrnice 2000/78.

20 — Rozsudky HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, bod 48) a Dansk Jurist- og ØkonomforBund (C-546/11, EU:C:2013:603, bod 43).

21 — Rozsudek HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, bod 52).

22 — Úř. věst. L 204, s. 23.

23 — Úř. věst. 1979, L 6, s. 24.

24 — Viz zejména rozsudky Beune (C-7/93, EU:C:1994:350) a Griesmar (C-366/99, EU:C:2001:648).

48. Rakouská vláda je tudíž na základě čl. 6 odst. 2 směrnice 2000/78 oprávněna uplatňovat vnitrostátní právní úpravu, jejímž cílem je zachovat v tomto systému jednotnou věkovou hranici pro přijetí do uvedeného systému a pro nárok na dávky v důchodu, jež jsou vypláceny v rámci tohoto systému.

IV – **Závěry**

49. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na otázku položenou Verwaltungsgerichtshof (správní soud) následovně: Článek 2 odst. 1 a odst. 2 písm. a), jakož i čl. 6 odst. 2 směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení, která vylučuje započtení doby učňovského vzdělávání a odpracované doby, kterých úředník dosáhl před 18. rokem věku, pro účely přiznání nároku na důchod a výpočtu částky jeho starobního důchodu, jelikož cílem této právní úpravy je zajistit v důchodovém systému úředníků jednotné stanovení věkové hranice pro přijetí do tohoto systému a pro nárok na dávky v důchodu, jež jsou vypláceny v rámci uvedeného systému.